

۱۱۵۵۴۲۱

دانشگاه سوادکوه

مدیریت تطبیقی

(رشته مدیریت دولتی)

www.ketab.ir

سید مهدی الوانی — سیمین سلطانی عربشاهی

سرشناسه	: الوانی، مهدی، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدید آور	: مدیریت تطبیقی / مهدی الوانی، سیمین سلطانی عربشاهی.
وضعیت ویراست	: ویراست ۲.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: چهارده، ۲۰۰ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور، ۱۹۷۴. گروه مدیریت دولتی، ۸۷/ق.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0019 - 6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: مدیریت تطبیقی - آموزش برنامه‌ای.
سازمان حوزده	: سلطانی عربشاهی، سیمین، ۱۳۳۶ -
شماره افزوده	: دانشگاه پیام نور
رده بندی کتبی	: ۱۳۹۲ م۴/الف/۵۵/HD۳۰
رده بندی یوبی	: ۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۲۵۰۹۰

مدیریت تطبیقی

مؤلفان: دکتر سید مهدی الوانی - دکتر سیمین سلطانی عربشاهی

ویراستار علمی: دکتر ابوالحسن مهدی

تهیه و تولید: دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و توزیع دانشگاه پیام نور

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول (تجدید حروفچینی) آذر ۱۳۹۶

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۴ - ۰۰۱۹ - ۶

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0019 - 6

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و ... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و ... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

فهرست

پایزده	مقدمه
سیزده	راهنمای مطالعه کتاب
چهارده	هدف کلی درس
۱	فصل اول. مطالعات تطبیقی
۱	هدف کلی فصل
۱	مقدمه
۲	گفتار ۱
۲	هدفهای رفتاری
۲	کلیات
۴	خودآزمایی
۴	گفتار ۲
۴	هدفهای رفتاری
۵	تعریف مطالعه تطبیقی و کاربرد آن در سازمان‌ها
۶	خودآزمایی
۷	گفتار ۳
۷	هدفهای رفتاری
۸	پیشروان مطالعات تطبیقی
۱۰	خودآزمایی
۱۱	گفتار ۴
۱۱	هدفهای رفتاری
۱۱	مطالعات تطبیقی در نظامهای اداری در جوامع مختلف و ادوار گوناگون و فواید آن
۱۱	
۱۳	تعریف مطالعه تطبیقی اداری

۱۴	خودآزمایی
۱۳	گفتار ۵
۱۴	هدفهای رفتاری
۱۵	نگرش نظام‌مند (مبتنی بر نظامهای باز) در مطالعات تطبیقی اداری
۱۷	خودآزمایی
۱۸	گفتار ۶
۱۸	هدفهای رفتاری
۱۸	اهمیت الگو برای بررسیهای تطبیقی اداری
۲۵	خودآزمایی
۲۷	گفتار ۷
۲۷	هدفهای رفتاری
۲۷	طبقه‌بندی سازمانها برای دستیابی به الگوی بررسیهای تطبیقی اداری
۲۸	خودآزمایی
۲۸	گفتار ۸
۲۸	هدفهای رفتاری
۲۹	انواع مطالعات تطبیقی سازمانهای اداری
۳۲	خودآزمایی
۳۳	گفتار ۹
۳۳	هدفهای رفتاری
۳۳	اهداف مطالعات تطبیقی نظامهای اداری
۳۴	خودآزمایی
۳۴	گفتار ۱۰
۳۴	هدفهای رفتاری
۳۴	مشکلات مطالعات تطبیقی اداری
۳۶	خودآزمایی
۳۷	خودآزمایی فصل اول
۴۰	تمرینهای فصل اول
۴۳	فصل دوم. پژوهشی تطبیقی در نظام اداری کشورهای در حال توسعه
۴۳	هدف کلی
۴۳	هدفهای رفتاری
۴۴	مقدمه
۴۵	ویژگی‌های نظام اداری کشورهای در حال توسعه

۴۵	۱. تقلیدی بودن نظام مدیریت و بی‌اصلاتی تشکیلات
۴۶	۲. بازدهی کم و نامؤثر بودن نظام اداری
۴۸	۳. جایگزینی اهداف فردی به جای اهداف عمومی
۴۸	۴. نظام ناشایستگی در مدیریت نیروی انسانی
۴۹	۵. دیوانسالاری سیاسی
۵۰	۶. فساد اداری و سازمان غیر پاسخگو
۵۰	۷. مهار گسیختگی دیوانسالاریها (نبود شیوه‌هایی برای کنترل دیوانسالاریها)
۵۱	۸. فرهنگ سخنگویی به جای عمل
۵۲	۹. تشکلهای غیررسمی در سازمان
۵۲	۱۰. روحیه تقدیرگرایی
۵۳	خودآزمایی
۵۶	تمرینهای فصل دوم

۵۹	فصل سوم. سازمان و مدیریت در اتحاد جماهیر شوروی سابق
۵۹	هدف کلی
۵۹	هدفهای رفتاری
۶۰	مقدمه
۶۰	دیوانسالاری شوروی از زمان تأسیس سازمانهای اداری تا انقلاب اکتبر ۱۹۱۷
۶۱	دیوانسالاری پس از انقلاب ۱۹۱۷
۶۳	ویژگی‌های نظام اداری پس از انقلاب ۱۹۱۷
۶۵	فراهم شدن مقدمات فروپاشی
۶۵	سیمای دیوانسالاری شوروی در انقلاب دوم
۶۶	اهداف نظام اداری شوروی در دهه نود
۶۸	فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی (افول الگوی جهان دوقطبی)
۷۱	دلایل عمده ناکارایی سوسیالیسم کلاسیک - ظهور سوسیالیسم مبتنی بر بازار آزاد
۷۳	خودآزمایی
۷۵	تمرینهای فصل سوم

۷۷	فصل چهارم. سازمان و مدیریت در آمریکا
۷۷	هدف کلی
۷۷	هدفهای رفتاری
۷۸	مقدمه
۷۸	نظام اقتصادی

۷۹	نظام سیاسی
۸۰	ساختار نیروی انسانی و آموزشی
۸۰	ارتباطات و فناوری - تحقیق و توسعه
۸۱	ساختار سازمانی
۸۳	نقش اتحادیه‌ها
۸۴	فلسفه مدیریت
۸۷	الگوی جدید مدیریت آمریکایی
۸۹	محیط فرهنگی
۹۳	خودآزمایی
۹۵	مربینهای فصل چهارم
۹۷	فصل پنجم. سازمان و مدیریت در ژاپن
۹۷	هدف کلی
۹۷	گفتار ۱
۹۷	هدفهای رفتاری
۹۸	آشنایی با ویژگیهای مدیریت تطبیقی صنعتی در ژاپن و مقایسه آن با آمریکا و اروپا
۹۹	راهبردهای مؤسسات
۹۹	اولویتهای رقابتی
۱۰۱	تلاشهای جدید برای افزایش تولید
۱۰۲	خودآزمایی
۱۰۳	گفتار ۲
۱۰۳	هدفهای رفتاری
۱۰۴	مدیریت در ژاپن
۱۱۴	خودآزمایی
۱۱۶	گفتار ۳
۱۱۶	هدفهای رفتاری
۱۱۶	تأثیر فرهنگ ژاپنی بر سازمانها
۱۱۷	ویژگیهای فرهنگ ژاپنی مؤثر در رفتار اداری کارکنان سازمانها
۱۲۰	ابعاد فرهنگی سازمانهای ژاپنی از دید هاف استد
۱۲۱	مطالعه تطبیقی انگیزش کارکنان در آمریکا و ژاپن در چارچوب نظریه انتظارات متقابل
۱۲۲	امنیت و تداوم شغل فرد در سازمان
۱۲۳	مسائل اقتصادی فرد و انتظارات او از سازمان
۱۲۴	مسائل شخصی و خصوصی افراد

۱۲۴	احساس تعلق و وفاداری به سازمان
۱۲۵	برخورد فرد با مقامات سازمان خارج از محیط سازمان (روابط خارج از سازمان)
۱۲۵	انگیزه فرد به کار
۱۲۶	نتیجه‌گیری کلی پژوهش
۱۲۶	خودآزمایی
۱۲۷	تمرینهای فصل پنجم

۱۳۱	فصل ششم. سازمان و مدیریت در جمهوری خلق چین
۱۳۱	هدف کلی
۱۳۱	هدف‌های رفتاری
۱۳۲	سازمان و مدیریت در جمهوری خلق چین
۱۳۲	تشکیل جمهوری خلق چین (بازسازی کشور)
۱۳۳	انواع مالکیت در چین
۱۳۳	نظام حقوقی و قانونی
۱۳۴	خط مشیهای آموزشی در نظام آموزشی
۱۳۴	محیط فرهنگی چین، تأثیر کنفوسیوس بر شکل‌گیری سوسیالیسم
۱۳۵	فرهنگ چینی و تفاوت آن با فرهنگ غرب
۱۳۶	خصوصیات فرهنگ چینی
۱۳۷	تأثیر فرهنگ چینی بر مدیریت
۱۳۹	فلسفه مدیریت چینی
۱۴۲	فرضیاتی درباره محیط فرهنگی چین
۱۴۳	شیوه‌ها و طرح‌های انگیزشی
۱۴۴	برنامه‌ریزی مرکزی اقتصاد و اصلاحات اقتصادی در چین
۱۴۷	نتیجه‌گیری
۱۴۸	خودآزمایی
۱۵۰	تمرینهای فصل ششم

۱۵۳	فصل هفتم. سازمان مدیریت در منطقه آفریقا
۱۵۳	هدف کلی
۱۵۳	هدف‌های رفتاری
۱۵۴	سازمان و مدیریت در آفریقا
۱۵۵	محیط فرهنگی
۱۵۹	نظامهای سازمان و مدیریت

فصل هشتم. نتایج بررسی تطبیقی در کشورهای آمریکا، ژاپن، چین و منطقه آفریقا

۱۷۱ هدف کلی

۱۷۱ هدفهای رفتاری

۱۷۲ مقدمه

۱۷۶ فلسفه و جهت‌گیری مدیریت

۱۷۹ ساختار سازمانی، فرایندها، روشهای عملی و ذی نفعان

۱۸۲ نتیجه‌گیری از بررسی تطبیقی کشورها

۱۸۳ خودآزمایی

۱۸۵ تمرینهای فصل هشتم

فصل نهم. انجام مطالعات تطبیقی

۱۸۸ هدف کلی

۱۸۸ هدفهای رفتاری

۱۸۸ مقدمه

۱۹۱ پاسخ تمرینها

۱۹۴ کتابنامه

۱۹۷ واژه‌نامه فارسی - انگلیسی

۱۹۹ واژه‌نامه انگلیسی - فارسی

به نام خداوند یگانه و بی‌همتا

مقدمه

مطالعات اداری تطبیقی (مدیریت تطبیقی) سیری در نظامهای اداری کشورهای مختلف و خوشه‌چین از خرمن تجارب عملی جوامع دیگر است. مصادیق عملی نظریه‌های مدیریت در مطالعات تطبیقی سنجش و ارزیابی می‌شود و دانشجویان مدیریت درمی‌یابند که مذهب نظری چگونه جامه عمل به تن کرده‌اند و در جوامع و فرهنگ‌های مختلف به چه طریق تار و پود یافته‌اند. برای مطالعه مدیریت تطبیقی دلایل بسیاری موجود است:

نخست آنکه ما در دنیایی وابسته به هم زندگی می‌کنیم. در این وابستگی دولتها و به تبع آن مدیریت دولتی کشورهای نقش عمده‌ای ایفا می‌کنند. از سوی دیگر بخش خصوصی نیز تابع قوانین و مقررات دولتی به ، و رفتارهای آن با سیاست‌های دولتی تنظیم می‌شود. در این حال هم مدیران دولتی و هم مدیران بخش خصوصی و غیردولتی باید تفکر و نگرشی جهانی داشته باشند و به عمارت برون‌مرزی خود توجه کافی مبذول کنند زیرا صنایع داخلی کشورها و سازمانهای دولتی تحت تأثیر سیاستها و رقابتهای خارجی قرار دارد و امروزه هیچ مؤسسه و سازمانی از اقلیت خارجی مصون نیست. دوم آنکه مطالعه فرهنگها یا نظامهای مختلف، محدودیتها و مکرری ناشی از محصور شدن در قالب فرهنگ ملی را می‌زداید و ما را به سوی ادراکی فراتر از آن سوق می‌دهد. سوم آنکه تجزیه و تحلیل تطبیقی مدیریت با گسترش تعداد متغیرهای سازمانی در یک زمینه مطالعاتی به افزایش مبانی علم و آگاهی می‌انجامد مثلاً فرهنگهای مختلف را می‌توان بر روی طیفی با متغیرهای مختلف سازماندهی کرد. هر فرهنگی دامنه محدودی از ویژگیها را در آن طیف نشان می‌دهد. با انتخاب دقیق فرهنگها می‌توان دامنه متغیرها را گسترش داد و به ویژگیهای بیشتری دست یافت. چهارم آنکه تجزیه و تحلیل تطبیقی مدیریت با خارج ساختن ما از چارچوب مفروضاتی که معمولاً بستر عمل ما را تشکیل می‌دهند به گسترده شدن آگاهی ما از امکانات مدیریت کمک

می‌کند و نیز توانایی ما را برای تشریح و درک فرایندهای مدیریتی هر کشور دوچندان می‌سازد و بالاخره اینکه مهمترین دلیل مطالعه مدیریت تطبیقی این است که به فرد کمک می‌کند شناخت و درک صحیحی از محیط و فرهنگ خود به دست آورد؛ در حقیقت مادامی که مطالعه سازمان و مدیریت به جامعه‌ای خاص محدود شود، نقش محیط و فرهنگ در نزد پژوهشگران نادیده گرفته می‌شود. این پژوهشگران مدیریت تطبیقی بودند که: اهمیت فرهنگ و محیط را به عنوان عوامل حیاتی و حساس در مطالعه نظامهای مدیریت معرفی کردند.¹

در این کتاب در فصول جداگانه به ترتیب کلیات روش مطالعه تطبیقی، نظام اداری شورهای در حال توسعه، سازمان و مدیریت در اتحاد جماهیر شوروی سابق، نظام اداری کشورهای پیشرفته و صنعتی چون آمریکا و ژاپن، سازمان و مدیریت در اتحاد جماهیر شوروی سابق، نظام اداری کشورهای پیشرفته و صنعتی چون آمریکا و ژاپن، سازمان و مدیریت در جمهوری خلق چین و سپس منطقه آفریقا بررسی شده است. در فصل هشتم نتایج تحلیل تطبیقی را که از بررسی کشورهای آمریکا، ژاپن، چین و منطقه آفریقا به دست آمده در چهار جدول خلاصه شده است. این کشورها را نمی‌توان از لحاظ ابعاد فوق نمایان همه کشورها دانست اما شاید بتوان آنها را، از لحاظ ابعاد مطرح شده، نمونه و نماینده کشورها فرض کرد. در فصل آخر به منظور ایجاد مهارت لازم در شما برای انجام مطالعات تطبیقی به طور مستقل؛ الگو و روش انجام مطالعه تطبیقی ذکر شده است.

بدیهی است که مطالعات تطبیقی و بین فرهنگی مدیریت برای تمام دانشجویان مدیریت و مدیران ضروری است. جهان به هم وابسته کنونی و مدیرانی نیازمند است که جهانی بیندیشند و جهانی برنامه‌ریزی کنند. مطالعات مدیریتی تطبیقی می‌تواند، با ایجاد چارچوب فکری جهانی، در تحقق چنین تفکری به مدیران کمک کند.

دکتر سیدمهدی الوانی / سیمین سلطانی عربشاهی

اسفند ۱۳۷۸